Vlaams Parlement

547 (2015-2016) – Nr. 1
ingediend op 27 oktober 2015 (2015-2016)

Ontwerp van decreet

betreffende de Vlaamse openbare statistieken

verzendcode: FIN

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet..... 11
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 15
Advies van de Raad van State 21
Ontwerp van decreet..... 27

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Samenvatting

Het ontwerp van decreet geeft nadere toelichting over de wijze waarop de Vlaamse overheid, binnen een interfederaal kader, het Vlaamse statistiekbeleid gestalte zal geven. De nadruk ligt op coördinatie van de activiteiten rond de ontwikkeling, productie en verspreiding van Vlaamse openbare statistieken. De opmaak van een statistisch programma en de opvolging hiervan is een belangrijk instrument voor deze coördinatie. Het decreet beschrijft tevens de wijze waarop het kwaliteitsbeleid zal georganiseerd worden en welke criteria hiervoor als toetssteen zullen dienen.

De aan te stellen Vlaamse statistische autoriteit zal hierbij een ondersteunende en stimulerende rol vervullen.

2. Situering

Het ontwerp van decreet geeft uitvoering aan het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor Statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Dit samenwerkingsakkoord werd via het instemmingsdecreet van 3 juli 2015 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Iedere deelstaat wordt verondersteld met het voorbereidende werk klaar te zijn tegen uiterlijk 1 januari 2016. Voor het Vlaamse Gewest behelst dit onder meer de oprichting van een Vlaamse statistische autoriteit die bij of krachtens een decreet is georganiseerd en het vastleggen van de modaliteiten opdat deze entiteit de opgedragen taken naar behoren kan vervullen.

De Vlaamse Regering duidt binnen haar diensten de Vlaamse statistische autoriteit aan. Deze autoriteit moet beantwoorden aan de criteria die zijn opgenomen in de Praktijkcode Europese statistieken zoals vermeld in artikel 11 van de verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen.

De taken waarmee de Vlaamse statistische autoriteit krachtens het samenwerkingsakkoord belast wordt, zijn onder meer de volgende:
- jaarlijks opstellen en opvolgen van een statistisch programma dat onderdeel zal uitmaken van het geïntegreerd statistisch programma dat door het op te richten Interfederaal Instituut voor Statistiek (IIS) wordt opgesteld;
- het uitstippelen van een Vlaams kwaliteitsbeleid dat rekening houdt met hierboven vermelde Praktijkcode van Eurostat en de op te stellen Praktijkcode van het op te richten Interfederaal Instituut voor Statistiek conform artikel 10 van het samenwerkingsakkoord;

– voorbereiding van het Vlaamse standpunt in Interfederaal Instituut voor Statistiek met betrekking tot het geïntegreerd statistisch programma en de standpunten op internationale statistiekfora.

De Vlaamse statistische autoriteit zal samenwerken met het Interfederaal Instituut voor Statistiek. De opdrachten van het Interfederaal Instituut en de relaties met de regionale instituten zijn geregeld in het samenwerkingsakkoord.

Op interfederaal niveau wordt een interministerieel comité statistiek samengesteld met ministers van federaal niveau en van de deelstaten die statistiek in hun bevoegdheid hebben. Minister-president Geert Bourgeois is door de Vlaamse Regering (27 februari 2015) aangeduid om de Vlaamse Regering te vertegenwoordigen.

3. Advies van de Raad van State

De Raad van State gaf op 6 oktober 2015 advies nr. 58.147.

Het ontwerp werd aangepast aan de opmerking van de Raad van State.

In artikel 6, eerste lid, van het ontwerp wordt de rol van de Vlaamse statistische autoriteit bij de vaststelling van het statistisch programma uitdrukkelijk opgenomen: het programma wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering, de voorbereiding en opvolging van het programma worden gecoördineerd door de Vlaamse statistische autoriteit.

In de toelichting bij artikel 6 werd deze rolverdeling ook duidelijker geformuleerd (randnummer 3 van het advies).

Daardoor wordt de opmerking van de Raad van State met betrekking tot de inleidende zin van artikel 8 (randnummer 4 van het advies) zonder voorwerp.

In verband met artikel 8, 2°, van het ontwerp vraagt de Raad van State zich ook af of, ter wille van de effectiviteit van de verplichting tot deelname aan statistische onderzoekingen niet moet worden voorzien in de mogelijkheid om die verplichting af te dwingen.

Het is evenwel een algemene beleidsoptie van de Vlaamse Regering om alleen in een handhavings- en sanctioneringsregeling te voorzien als dat niet anders kan (zie onder meer beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid, *Parl.St*. Vl.Parl. 2014-15, nr. 145/1).

Daarom wordt er voor geopteerd om voor deelname aan statistische onderzoeken te streven naar spontane naleving van de verplichting, onder meer door in te zetten op communicatie met de doelgroep over het belang van kwaliteitsvolle statistieken teneinde het draagvlak te vergroten, door toepassing van gepaste technieken om de respons te verhogen of eventueel door het belonen van gewenst gedrag.

Voorlopig wordt dus niet voorzien in een handhavingsregeling. De volgende jaren zal geëvalueerd worden of de gehanteerde techniek voldoende effectief is, op basis van de responsgraad.

4. Inhoud

Een gecoördineerd Vlaams statistiekbeleid draagt bij tot de accurate invulling van de informatiebehoeften van het beleid en zal Vlaanderen beter helpen voldoen aan de verplichtingen die door internationale statistiekinstellingen zoals Eurostat worden opgelegd.

Met dit ontwerp zal de Vlaamse statistische autoriteit voldoen aan de voorwaarden die zijn opgelegd in het boven vermelde samenwerkingsakkoord en aan de Praktijkcode Europese statistieken.

Dit ontwerp van decreet doet geen afbreuk aan de verplichtingen die in sectorale regelgeving zijn opgenomen inzake gegevensverzameling (registratie, metingen, survey enzovoort), ontsluiting en verspreiding. Dit ontwerp zal de kwaliteitsborging verhogen. Het ontwerp ondersteunt de regelgeving die betrekking heeft op informatiemanagement (onder andere elektronische gegevensbeheer, open data) doordat het statistisch programma helpt om een zo volledig en actueel mogelijk overzicht op de beschikbare informatie te bekomen. Het kwaliteitsbeleid draagt bij tot kwaliteitsverbetering van de aangeboden informatie.

Na de goedkeuring van het voorliggende ontwerp van decreet, zal een uitvoeringsbesluit worden opgesteld dat verdere uitwerking zal geven aan de inhoud van het statistische programma en de wijze van tot stand komen hiervan. In het besluit zal tevens worden aangegeven hoe de statistiekgebruikers en -producenten bij dit proces worden betrokken.

De aanwijzing van de Vlaamse statistische autoriteit is een beslissing van de Vlaamse Regering.

5. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Aangezien de gewest- en gemeenschapsbevoegdheden door de Vlaamse Regering collegiaal worden beheerd, wordt in Vlaanderen één regionale statistische autoriteit opgericht, één coördinerend minister aangeduid en één statistiekbeleid uitgestippeld. De Vlaamse statistische autoriteit zal tevens de informatiebehoeften van de Vlaamse Gemeenschapscommissie behartigen.

Artikel 2

In dit artikel worden meerdere definities gegeven.

Voorafgaandelijk kan worden vermeld dat de Belgische Statistiekwet van 22 maart 2006 (artikel 3) een definitie geeft van wat onder ‘statistiek’ dient verstaan te worden. ‘Een statistiek’ is een kwantitatieve of kwalitatieve informatie, al dan niet in geaggregeerde vorm, afkomstig uit systematische gegevensverzameling en -verwerking. ‘De statistiek’ is het geheel van methoden en technieken om gegevens te verzamelen en te verwerken en deze te gebruiken om conclusies te trekken over de onderzoekspopulatie.

Vlaamse openbare statistieken zijn volgens het voorliggende ontwerp van decreet statistieken die door de Vlaamse overheidsinstanties worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid, die relevant en nodig zijn bij het uitwerken, uitvoeren, opvolgen of evalueren van het Vlaamse beleid of tegemoet komen aan de verplichtingen die worden opgelegd door het Interfederaal Instituut voor Statistiek of door de internationale statistiekinstellingen en die publiek beschikbaar zijn als open data.

In dit artikel wordt het toepassingsgebied omschreven. Het decreet richt zich tot overheidsdiensten en diensten die in opdracht van de Vlaamse overheid het openbaar beleid vorm geven en potentiële producenten zijn van Vlaamse openbare statistieken.

Onder Vlaamse overheidsinstanties wordt verstaan:
1° de departementen;
2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
4° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
5° de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
6° de Vlaamse gemeenten en provincies;
7° de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie;
8° de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs;
9° de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening;
10° de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO).

Voor de definitie van de Vlaamse statistische autoriteit wordt verwezen naar het samenwerkingsakkoord waarin in artikel 36 de voorwaarden worden omschreven waaraan dergelijke entiteit moet voldoen.

Artikel 3

De Vlaamse Regering duidt binnen haar diensten de Vlaamse statistische autoriteit aan zoals bedoeld in artikel 36 van het samenwerkingsakkoord. In een uitvoeringsbesluit zal duidelijk worden gemaakt over welke dienst dit gaat.

Volgens de Praktijkcode van Eurostat (beginsel 1 en 6) moet dergelijke entiteit professionele en wetenschappelijke onafhankelijkheid genieten om de taken onpartijdig en objectief te kunnen uitvoeren. Deze onafhankelijkheid verhoogt de geloofwaardigheid ten aanzien van andere statistiekinstellingen.

Het samenwerkingsakkoord verleent gelijke rechten en plichten voor de federale en de regionale statistische autoriteiten bij de toepassing van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek inzonderheid artikelen 2, 15, 15bis, 17 en 18 alsook bij toepassing van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, titel VIII, inzonderheid artikelen 111 en 112. Dit betekent dat de Vlaamse statistische autoriteit in het kader van onderzoeken met zuiver documentair doel of administratief doel, op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Regering, individuele inlichtingen mag opvragen en deze als globale en naamloze statistieken mag verspreiden. De inlichtingen die geen deel uitmaken van het statistisch geheim, mogen voor analyse worden aangewend als de aangever hiervan geen schade ondervindt.

Artikel 4

In dit artikel worden de kwaliteitsvereisten voor de Vlaamse openbare statistieken beschreven alsook de voorwaarde waaronder het statistische productieproces moet verlopen. Deze bepalingen sporen met de Praktijkcode van Eurostat.

De statistieken moeten in de eerste plaats relevant zijn voor het beleid op Vlaams niveau en voor het statistiekbeleid van Eurostat. De statistieken moeten nauwkeurig en betrouwbaar zijn en aldus een accuraat en betrouwbaar beeld geven van de werkelijkheid. Ze moeten actueel en stipt zijn en met andere woorden op de aangekondigde tijdstippen worden verspreid. De Vlaamse openbare statistieken zullen worden gepubliceerd volgens de afspraken die de Vlaamse Regering al vastlegde met betrekking tot open data. De statistieken moeten toegankelijk en duidelijk zijn. Dit veronderstelt dat ze in duidelijke en begrijpelijke vorm wor-

den voorgesteld en op passende en gebruiksvriendelijke wijze worden verspreid. Zij moeten op onpartijdige basis beschikbaar en toegankelijk zijn met ondersteunende metadata en toelichtingen. De statistieken moeten ten slotte coherent zijn in de tijd en zoveel mogelijk vergelijkbaar zijn met andere regio's en landen. Het moet mogelijk zijn om gerelateerde gegevens uit verschillende bronnen te combineren en gezamenlijk te gebruiken.

Het statistische productieproces geschiedt op basis van onpartijdigheid en objectiviteit. Dit betekent dat de keuze van de bronnen en technieken wordt bepaald door statistische overwegingen, dat de informatie over de toegepaste methoden en procedures publiek toegankelijk is, dat de datum van bekendmaking vooraf wordt aangekondigd en dat de gebruikers gelijke en gelijktijdige toegang hebben tot statistische berichten. Er moeten methoden worden toegepast die zoveel mogelijk beantwoorden aan de Europese en internationale standaarden, met gebruik van standaardbegrippen, definities en classificaties. De medewerkers die statistieken produceren hebben een relevante academische achtergrond. Het statistisch productieproces moet kostenefficiënt verlopen. Routinehandelingen worden daarom zoveel mogelijk geautomatiseerd. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van informatie- en communicatietechnologie voor het verzamelen, bewerken en verspreiden van gegevens.

Er wordt anticiperend opgetreden bij het verzamelen van administratieve data zodat deze ook bruikbaar zijn voor statistische doeleinden. Beschikbare administratieve en andere data worden maximaal hergebruikt zodat de verstrekkers van informatie niet extra belast worden. De kosten voor de statistiekproductie moeten in verhouding staan tot hun nut.

De privacy van de verstrekkers van gegevens (huishoudens, ondernemingen, overheidsdiensten), het vertrouwelijke karakter van de verstrekte informatie en het uitsluitend gebruik daarvan voor statistische doeleinden (naamloos en globaal) moeten verzekerd worden.

Artikel 5

Een belangrijke opdracht van de Vlaamse statistische autoriteit is het kwaliteitsbeleid. Dit beleid moet volgens de Praktijkcode van Eurostat zowel betrekking hebben op het proces als op de output hiervan, met name de statistieken. De kwaliteitscriteria werden in artikel 4 beschreven.

De Vlaamse statistische autoriteit zal een algemeen kwaliteitsbeleid uitwerken en bekend maken. Hieruit kunnen eventueel methodologische aanbevelingen voortvloeien. De Vlaamse statistische autoriteit voert op basis van dit beleid continu een grondige en systematische kwaliteitsmonitoring uit op de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken, zoals bedoeld in artikel 10 van het samenwerkingsakkoord. Hierbij wordt het principe van single audit gerespecteerd in overleg met het Interfederaal Instituut voor Statistiek. De kwaliteit van de statistieken wordt met andere woorden maar door één instantie gecontroleerd. In het geval van de Vlaamse openbare statistieken zal dit gebeuren door de Vlaamse statistische autoriteit.

Artikel 6

Een andere belangrijke opdracht van de Vlaamse statistische autoriteit is het coördineren van het proces van de voorbereiding van het jaarlijks statistisch programma voor Vlaamse openbare statistieken en de opvolging van de uitvoering hiervan.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het statistische programma voor Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld. Deze modaliteiten kunnen onder meer volgende aspecten behelzen: de onderwerpen die in het programma moeten voorkomen (bijvoorbeeld: overzicht van nieuw te produceren, te verbeteren, af te schaffen statistieken), de planning en timing, de afspraken over de systematische kwaliteitsmonitoring, de te volgen procedure voor de voorbereiding, goedkeuring, opvolging en rapportering.

Er zal overleg met de gebruikers (op te richten Raad voor Vlaamse openbare statistieken) worden georganiseerd. De producenten (op te richten Coördinatiecomité voor Vlaamse openbare statistieken) zullen nauw betrokken worden bij het tot stand komen van het statistische programma. De Vlaamse Regering zal het programma goedkeuren zodat hieruit een engagement van alle leden van de regering voortvloeit. Over de uitvoering van dit programma zal ook jaarlijks aan de regering worden gerapporteerd. Dit alles zal in een uitvoeringsbesluit worden geregeld.

De Vlaamse statistische autoriteit coördineert dit proces en maakt het goedgekeurde statistische programma over aan het Interfederaal Instituut voor Statistiek.

Artikel 7

De Vlaamse statistische autoriteit zal de standpunten die zij zal verdedigen in het Interfederaal Instituut voor Statistiek vooraf overleggen met de Vlaamse overheidsinstanties.

Artikel 8

De Praktijkcode van Eurostat stelt dat de statistische autoriteit een mandaat moet krijgen voor het verzamelen van gegevens en hiervoor over voldoende middelen moet beschikken (beginselen 2 en 3).

Om de in artikelen 5, 6 en 7 vermelde opdrachten naar behoren te kunnen uitoefenen, is de Vlaamse statistische autoriteit daarom bevoegd om:
1° de Vlaamse overheidsinstanties te verplichten mee te werken aan het opstellen van het statistische programma en de statistieken te ontwikkelen, produceren en verspreiden in uitvoering van het statistische programma voor Vlaamse openbare statistieken;
2° natuurlijke personen of rechtspersonen, indien nodig, te verplichten deel te nemen aan statistische onderzoekingen in uitvoering van het statistische programma;
3° toegang te krijgen tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, waarover de Vlaamse overheidsinstanties beschikken voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken.

Dit zal uiteraard gebeuren in goed overleg met de betrokkenen.

Naar analogie van het federale niveau krijgt de Vlaamse statistische autoriteit de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen de medewerking aan een gegevensverzameling op te leggen. Dit kan gaan over surveyonderzoek, metingen of registraties bij burgers en ondernemingen. Het verplichte karakter zal moeten verantwoord worden in functie van de informatiebehoeften voor het openbaar beleid en internationale verplichtingen en de kosten moeten in verhouding staan tot de baten. Dergelijk verplicht onderzoek wordt aangekondigd in het statistische programma dat door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld.

De organisatie hiervan wordt toevertrouwd aan de Vlaamse statistische autoriteit. Zij kan dit uitvoeren in samenwerking of in onderaanneming met andere bevoegde

diensten. Een dergelijke verplichte gegevensverzameling kan ook gebeuren in het kader van specifieke decreten of besluiten. Deze specifieke onderzoeken worden door de betrokken diensten uitgevoerd.

Om een systematische en grondige kwaliteitsmonitoring te kunnen uitvoeren, krijgt de Vlaamse statistische autoriteit toegang krijgen tot alle informatie (metadata) en documenten waarover de Vlaamse overheidsinstanties beschikken met betrekking tot de ontwikkeling, productie en verspreiding van alle Vlaamse openbare statistieken.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende de Vlaamse openbare statistieken

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° Vlaamse openbare statistieken: de statistieken die door de Vlaamse overheidsinstanties worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid, die relevant en nodig zijn bij de uitwerking, uitvoering, opvolging of evaluatie van het Vlaamse beleid of tegemoet komen aan verplichtingen die zijn opgelegd door het Interfederaal Instituut voor Statistiek of internationale statistiekinstellingen en die publiek beschikbaar zijn als open data;

2° Vlaamse overheidsinstanties:
a) de departementen;
b) de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
c) de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
d) de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
e) de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
f) de Vlaamse gemeenten en provincies;
g) de Vlaamse radio- en televisieomroep;
h) de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs
i) de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening;
j) VITO.

3° Vlaamse statistische autoriteit: een dienst als vermeld in artikel 36 van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor Statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor nationale rekeningen.

Art. 3. De Vlaamse Regering wijst de Vlaamse statistische autoriteit aan die belast wordt met de coördinatie van de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken en de kwaliteitszorg daarvan en die daarvoor wetenschappelijk en professioneel onafhankelijk is.

Art. 4. §1. De Vlaamse openbare statistieken moeten relevant, nauwkeurig en betrouwbaar, actueel en stipt, toegankelijk en duidelijk, vergelijkbaar en coherent zijn.

§2. Vlaamse openbare statistieken worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid op basis van onpartijdigheid en objectiviteit, kosten efficiëntie, wetenschappelijke en professionele onafhankelijkheid, met gebruik van degelijke methoden en passende statistische procedures en met respect voor de statistische geheimhouding.

De ontwikkeling, productie en verspreiding mogen geen onevenredige lasten met zich brengen. De respondenten worden zo weinig mogelijk belast.

Art.5. De Vlaamse statistische autoriteit draagt er zorg voor dat de Vlaamse openbare statistieken worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid conform artikel 4.

De Vlaamse statistische autoriteit voert een grondige en systematische kwaliteitsmonitoring uit op de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken en kan methodologische aanbevelingen geven.

Art.6. De Vlaamse Regering stelt jaarlijks het statistische programma vast waarin de planning en afspraken worden vastgelegd voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld.

Art.7. De Vlaamse statistische autoriteit bereidt met de Vlaamse overheidsinstanties standpunten voor internationale statistiekfora voor en verdedigt die in het Interfederaal Instituut voor Statistiek.

Art.8. Om de opdrachten, vermeld in artikel 5 tot en met 7, te kunnen uitoefenen, is de Vlaamse statistische autoriteit bevoegd om:

1° de Vlaamse overheidsinstanties te verplichten mee te werken aan het opstellen van het statistische programma en de statistieken te ontwikkelen, te produceren en te verspreiden ter uitvoering van het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken;

2° natuurlijke personen of rechtspersonen, indien nodig, te verplichten deel te nemen aan statistische onderzoekingen ter uitvoering van het statistische programma;

3° toegang te krijgen tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, waarover de Vlaamse overheidsinstanties beschikken voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Vlaamse Openbare Statistieken, uitvoering Samenwerkingsakkoord IIS

Brussel, 31 augustus 2015

Adviesvraag: Adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet betreffende Vlaamse Openbare Statistieken

Adviesvrager: Geert Bourgeois - Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag: 13 juli 2015

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 31 augustus 2015

SERV
sterk door overleg

De heer Geert BOURGEOIS
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 19
1000 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Erwin Eysackers eeysackers@serv.be	SERV_20150831_Vlaamse_Openbare_Statistieken_ADV	31 augustus 2015

Adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet betreffende Vlaamse Openbare Statistieken

Mijnheer de minister-president

Op 13 juli 2015 vroeg u de SERV om advies over bovenstaand ontwerp van decreet.

Het ontwerp van decreet geeft verder uitvoering van het Samenwerkingsakkoord (15 juli 2014) tussen de federale overheid en de gewest- en gemeenschapsregeringen betreffende de oprichting en werking van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek.

De SERV zal in dit dossier geen advies formuleren, gezien de beperkte sociaaleconomische relevantie.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 58.147/1
van 6 oktober 2015

over

een voorontwerp van decreet ‘betreffende de Vlaamse openbare statistieken’

Op 3 september 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister-president van de Vlaamse Regering verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘betreffende de Vlaamse openbare statistieken’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 1 oktober 2015. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Paul DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 oktober 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe het Vlaamse statistiekbeleid af te stemmen op het Samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie 'betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor de statistiek, van de raad van bestuur en de Wetenschappelijke Comités van het Instituut voor de nationale rekeningen'.[2]

De decreetgever beoogt met het ontwerp, wat het Vlaamse statistiekbeleid betreft, tegemoet te komen aan het bepaalde in artikel 45 van het voornoemde samenwerkingsakkoord dat bepaalt dat iedere partij wat haar betreft belast is met de uitvoering van het akkoord hetgeen tevens de wijziging behelst van de betrokken wetgevingen die tegen 1 januari 2016 in overeenstemming dienen gebracht te worden met de bepalingen van het samenwerkingsakkoord.

In het ontwerp wordt onder meer de Vlaamse statistische autoriteit aangewezen en worden de opdrachten ervan beschreven (zie respectievelijk de artikelen 3 en 5, 7 en 8 van het ontwerp). Daarnaast worden de kwaliteitsvereisten voor de Vlaamse openbare statistieken en de voorwaarden waaronder het statistisch productieproces moet verlopen, omschreven (artikelen 4 en 5) en wordt een bepaling opgenomen met betrekking tot de jaarlijkse vaststelling van een statistisch programma (artikel 6).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

3. In de memorie van toelichting wordt met betrekking tot artikel 6 van het ontwerp verduidelijkt dat het de Vlaamse statistische autoriteit is die jaarlijks een statistisch programma voor Vlaamse openbare statistieken zal opstellen en de uitvoering ervan zal opvolgen, en dat de Vlaamse Regering de wijze bepaalt waarop het statistisch programma wordt opgesteld. Deze verduidelijking stemt evenwel niet geheel overeen met de tekst van het ontwerp: in artikel 6, eerste lid, van het ontwerp, wordt immers vermeld dat de Vlaamse Regering ook belast wordt met

[1] Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Met dit samenwerkingsakkoord werd ingestemd bij het decreet van 17 juli 2015.

het vaststellen van het jaarlijks statistisch programma en wordt in dat verband geen melding gemaakt van de Vlaamse statistische autoriteit. Afhankelijk van de bedoeling van de stellers van het ontwerp dienen de tekst van artikel 6 van het ontwerp en de daarop betrekking hebbende commentaar in de memorie van toelichting beter op elkaar te worden afgestemd.

Artikel 8

4. Onder voorbehoud van de opmerking *sub* 3 moet worden vastgesteld dat in artikel 6 van het ontwerp, zoals het om advies is voorgelegd, geen melding wordt gemaakt van enige opdracht van de Vlaamse statistische autoriteit. Indien de laatstgenoemde bepaling ongewijzigd wordt behouden, zal de redactie van de inleidende zin van artikel 8 van het ontwerp – waarin melding wordt gemaakt van "de opdrachten [van de Vlaamse statistische autoriteit], vermeld in artikel 5 tot en met 7" – moeten worden aangepast.

5. In artikel 8, 2°, van het ontwerp wordt aan de Vlaamse statistische autoriteit de bevoegdheid verleend om "natuurlijke personen of rechtspersonen, indien nodig, te verplichten deel te nemen aan statistische onderzoekingen ter uitvoering van het statistische programma". Vraag is of, ter wille van de effectiviteit van de aldus opgelegde verplichting, niet moet worden voorzien in mogelijkheden om deze af te dwingen.[3]

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Marnix VAN DAMME

[3] Vgl. bijvoorbeeld met de artikelen 20 tot 21*quaterdecies* (uitvoering van ambtswege) en 22 (strafbepalingen) van de wet van 4 juli 1962 'betreffende de openbare statistiek'.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° Vlaamse openbare statistieken: de statistieken die door de Vlaamse overheidsinstanties worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid, die relevant en nodig zijn bij de uitwerking, uitvoering, opvolging of evaluatie van het Vlaamse beleid of tegemoet komen aan verplichtingen die zijn opgelegd door het Interfederaal Instituut voor Statistiek of internationale statistiekinstellingen en die publiek beschikbaar zijn als open data;
2° Vlaamse overheidsinstanties:
   a) de departementen;
   b) de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
   c) de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
   d) de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
   e) de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
   f) de Vlaamse gemeenten en provincies;
   g) de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie;
   h) de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs;
   i) de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening;
   j) VITO;
3° Vlaamse statistische autoriteit: een dienst als vermeld in artikel 36 van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor Statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Art. 3. De Vlaamse Regering wijst de Vlaamse statistische autoriteit aan die belast wordt met de coördinatie van de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken en de kwaliteitszorg daarvan en die daarvoor wetenschappelijk en professioneel onafhankelijk is.

Art. 4. §1. De Vlaamse openbare statistieken moeten relevant, nauwkeurig en betrouwbaar, actueel en stipt, toegankelijk en duidelijk, vergelijkbaar en coherent zijn.

§2. Vlaamse openbare statistieken worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid op basis van onpartijdigheid en objectiviteit, kostenefficiëntie, wetenschappelijke en professionele onafhankelijkheid, met gebruik van degelijke methoden en passende statistische procedures en met respect voor de statistische geheimhouding.

De ontwikkeling, productie en verspreiding mogen geen onevenredige lasten met zich brengen. De respondenten worden zo weinig mogelijk belast.

Art. 5. De Vlaamse statistische autoriteit draagt er zorg voor dat de Vlaamse openbare statistieken worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid conform artikel 4.

De Vlaamse statistische autoriteit voert een grondige en systematische kwaliteitsmonitoring uit op de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken en kan methodologische aanbevelingen geven.

Art. 6. De Vlaamse Regering stelt jaarlijks het statistische programma vast waarin de planning en afspraken worden vastgelegd voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken. De Vlaamse statistische autoriteit coördineert het proces van de voorbereiding en opvolging van het statistische programma.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld.

Art. 7. De Vlaamse statistische autoriteit bereidt met de Vlaamse overheidsinstanties standpunten voor internationale statistiekfora voor en verdedigt die in het Interfederaal Instituut voor Statistiek.

Art. 8. Om de opdrachten, vermeld in artikel 5 tot en met 7, te kunnen uitoefenen, is de Vlaamse statistische autoriteit bevoegd om:
1° de Vlaamse overheidsinstanties te verplichten mee te werken aan het opstellen van het statistische programma en de statistieken te ontwikkelen, te produceren en te verspreiden ter uitvoering van het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken;
2° natuurlijke personen of rechtspersonen, indien nodig, te verplichten deel te nemen aan statistische onderzoekingen ter uitvoering van het statistische programma;
3° toegang te krijgen tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, waarover de Vlaamse overheidsinstanties beschikken voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken.

Brussel, 23 oktober 2015.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS